

UCHWAŁA NR VIII/53/11
RADY POWIATU HAJNOWSKIEGO
z dnia 1 września 2011 r.

**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Hajnowskim na lata 2011 – 2015.**

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1698, Nr 214, poz. 1806, Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, Dz. U. z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 , z 2008 r. Nr 180.poz. 1111, Nr 223, poz. 1458 z 2009 r. Nr 92, poz. 753, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40 , poz. 230,Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113) oraz art. 6 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842) uchwała się, co następuje:

§ 1.Uchwała się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Hajnowskim na lata 2011- 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu .

§ 3.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mikołaj Michaluk

Załącznik
do Uchwały Nr VIII/53/11
Rady Powiatu Hajnowskiego
z dnia 1 września 2011 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W POWIECIE HAJNOWSKIM
NA LATA 2011 - 2015**

Hajnówka sierpień 2011 rok

Spis treści

Wstęp

I.	Charakterystyka zjawiska przemocy	5
II.	Mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie	7
III.	Przemoc w rodzinie w świetle wybranych dokumentów prawnych	8
IV.	Działania podejmowane wobec ofiar i sprawców przemocy przez podmioty odpowiedzialne za udzielenie pomocy w powiecie hajnowskim	9
V.	Cele programu	12
VI.	Harmonogram działań	14
VII.	Ewaluacja Programu	16
	Zakończenie	17

Wstęp

Od kilkunastu lat zaczyna przebijać się do świadomości społecznej problem przemocy w rodzinie. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. Próbą uregulowania tego problemu oraz podjęcia działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która zobowiązuje wszystkie szczeble samorządu terytorialnego i administrację państwową do podjęcia działań w tym zakresie.

Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety i dzieci, czy też osoby starsze.

Zauważalnym jest, iż ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny, jednakże jest to zjawisko coraz częściej ujawniane. Występuje ono we wszystkich warunkach społeczno – ekonomicznych, we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia, czy też sytuacji materialnej.

Przemoc jest demonstracją siły i chęci przejęcia kontroli nad drugą osobą.

Przemoc powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem.

Doznawanie lub bycie świadkiem przemocy przez dzieci prowadzi do nieodwracalnych skutków, które mogą objawić się dopiero w życiu dorosłym.

Rodzina jest miejscem, w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia człowieka. Dbanie o odpowiednie relacje wewnątrz rodzinne, ochrona dóbr osobistych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa jest także zadaniem państwa, dlatego też **niezbędne jest objęcie pomocą i wsparciem ofiar przemocy, a także podjęcie stanowczych działań wobec sprawców**, by przemoc nie powtarzała się.

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie hajnowskim jest realizacją zapisów powyższej Ustawy w brzmieniu „do zadań własnych powiatu należy w szczególności, opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”

Program jest skierowany nie tylko do różnego rodzaju służb społecznych, instytucji czy organizacji pozarządowych, ale także do lokalnej społeczności oraz do wszystkich tych, którzy, na co dzień są świadkami przemocy, doznają przemocy lub też ją stosują. Program ma też charakter profilaktyczny i edukacyjny. Ma on zmienić wiele funkcjonujących w naszej świadomości mitów i stereotypów. Szczególnie tych, które służą, jako argument do stosowania przemocy lub jej usprawiedliwiania typu:

„przemoc w rodzinie to jej prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać”

„przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”

„przemoc ma miejsce tylko wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele ofiary”

„jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasłużył”

Cele zawarte w programie odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie i zakładamy, że program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy

1. Definicja przemocy w rodzinie

Według zawartej w art. 2 ustawy pkt. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami)- *przemoc w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

2. Cechy charakterystyczne przemocy

Z powyższej definicji wynikają następujące cechy charakterystyczne przemocy:

- jest **intencjonalna**, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
 - **siły są nierównomierne** – wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę, opiera się na władzy i kontroli,
 - jest **zjawiskiem wynikającym z działania człowieka** -działanie lub zaniechanie jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym,
 - **powoduje cierpienie i szkody fizyczne lub psychiczne** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary, szkody mogą być wymierne albo nie, widoczne lub niedostrzegalne, natychmiastowe, czy też odroczone w czasie,
- **narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania (fizjologiczne, bezpieczeństwa) oraz narusza prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.),

3. Rodzaje przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- przemoc fizyczna
- przemoc psychiczna
- przemoc seksualna
- przemoc ekonomiczna
- zaniedbanie

4. Cykle i fazy przemocy w rodzinie.

Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym. Znacznie częściej jest procesem o długiej, nawet kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Dla lepszego zrozumienia zjawiska przemocy domowej oraz trudności wynikających z podjęcia decyzji przez osoby doświadczające przemocy o przerwaniu tego faktu, istotne jest poznanie cyklu przemocy, w którym występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania.

a) faza narastającego napięcia - jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych,

b) faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji,

c) faza miesiąca miodowego – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazania żalu, jednak bez specjalistycznej pomocy kończy się nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy.

5. Skutki przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, jak też poważne długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

Konsekwencje doświadczenia przemocy są uzależnione od wieku ofiar tj. czy są skierowane do osób dorosłych czy też dzieci.

Można również rozpatrywać społeczne konsekwencje przemocy w rodzinie.

6. Interwencja kryzysowa – jest formą indywidualnej pomocy psychologicznej, ukierunkowania mniej lub bardziej bezpośrednio na szeroko rozumiany kryzys emocjonalny. Ma ona charakter oddziaływania krótkoterminowego, koncentrującego się na szerokim zakresie zjawisk, mogących mieć wpływ na równowagę emocjonalną jednostki, rodziny i grupy (Sęk H. Red.(2005) *Psychologia kliniczna* T II. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN).

Interwencja kryzysowa czerpie z rozmaitych form oddziaływania i pomocy. Relacja wsparcia interwencyjnego ma charakter przejściowy i krótkoterminowy a jej celem są m. in.:

- wspieranie klienta, umożliwienie mu powrotu do emocjonalnej równowagi,
- zapobieganie hospitalizacji,
- skłonienie klienta do innego spojrzenia na wydarzenia krytyczne.

II. Mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie

1) „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych”

NIEPRAWDA!!!

Przemoc domowa to przestępstwo ścigane przez prawo, a nie sprawa rodzinna.

Policja jest powołana do ochrony bezpieczeństwa osób, zapobiegania popełnianiu przestępstw i ściganiu sprawców, niezależnie od tego czy osoba dotknięta przemocą należy do rodziny sprawcy czy nie.

2) „Ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc”

NIEPRAWDA!!!

Ofiary przemocy w rodzinie nie chcą być źle traktowane przez swoich bliskich.

Starają się bronić siebie i innych zagrożonych przemocą członków rodziny. Chcą przerwać przemoc, ale pozostawiając w osamotnieniu, często nie potrafią tego zrobić. Będąc w opresji działają często nieracjonalnie co prowadzi do nasilenia przemocy.

3) „To był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy”

NIEPRAWDA!!!

Przemoc domowa niemal nigdy nie jest wyjątkowym, pojedynczym wydarzeniem. Przemoc ma tendencję do powtarzania się. Nie zatrzymana eskaluje i przybiera na sile. Nie wolno czekać i łudzić się, że sama się skończy. Przemoc nigdy sama nie mija – trzeba stanowczo powiedzieć NIE i podjąć konsekwentne działania by wyjść z przemocy.

4) „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy”

NIEPRAWDA!!!

Nikt nie lubi być poniżanym i bitym. Osoby doznające przemocy znajdują się w bardzo trudnej sytuacji wypełnionej bólem, cierpieniem, strachem, bezsilnością i poczuciem osamotnienia. Tkwienie w związku pełnym krzywdzenia wynika między innymi z wyznawania tradycyjnych wartości takich jak miłość, trwałość małżeństwa, mylnego przeświadczenia, że sprawca jest dobry dla dzieci, gdyż ich nie bije, przekonania o zależności ekonomicznej od sprawcy i niemożności samodzielnego funkcjonowania, wiary, w obietnice sprawcy, że się zmieni, nieracjonalnego obwiniania się za przemoc, czy też braku wiedzy na temat miejsca, gdzie osoba dotknięta przemocą może znaleźć bezpieczne schronienie i specjalistyczną pomoc.

5) „Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”

NIEPRAWDA!!!

Nawet uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za działania dokonywane pod jego wpływem. Alkohol może nasilać przemoc i ułatwia jej stosowanie. Stanem nietrzeźwości sprawcy próbują usprawiedliwić fakt znęcania się nad członkami rodziny.

III. Przemoc w rodzinie w świetle wybranych dokumentów prawnych.

1. Dokumenty międzynarodowe - przemoc w rodzinie ujmowana w kontekście łamania praw człowieka, jako ważnego problemu społecznego, znalazło odzwierciedlenie w wielu dokumentach międzynarodowych:

- a) Karta Narodów Zjednoczonych z 1945 roku (art. 55)
- b) Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 r.
- c) Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet (2004/2020 INI)
- d) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet (2006/C 110/15).

2. Prawo polskie wobec problemu przemocy w rodzinie.

- a) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483),
- b) Kodeks Karny (Dz. U. z 1997 r. , Nr 88. poz. 553ze zm.),
- c) Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 ze zm.),
- e) Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. Z 1997, Nr 89, poz. 555 ze zm.),
- f) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- g) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.),
- h) Ustawa z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.).

3. Inne dokumenty.

Dokumentami które zostały uwzględnione przy opracowaniu niniejszego Programu są między innymi:

- Wojewódzka Strategia Polityki Społecznej na lata 2010 – 2018
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Hajnowskim na lata 2008 – 2015

Zadania powiatu wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;

Do zadań zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób

stosujących przemoc w rodzinie.

IV. Działania podejmowane wobec ofiar i sprawców przemocy przez podmioty odpowiedzialne za udzielenie pomocy w powiecie hajnowskim

Skala przemocy, jej zasięg oraz dolegliwości społeczne decydują o tym, jaki powinien być system przeciwdziałania przemocy domowej. Na terenie naszego powiatu podejmowane są działania wspierające ofiary przemocy i zapobiegające jej. Zgodnie ze swoimi kompetencjami odpowiednie działania na terenie powiatu hajnowskiego podejmują: Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działające przy miejskich i gminnych samorządach, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce interwencja domowa policji w powiecie przedstawia się następująco;

Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.
1. Interwencje domowe ogółem	967	1083
w tym: dotyczące procedury „Niebieska Karta”	159	347
2. Pokrzywdzeni w wyniku przemocy domowej (ogółem)	230	347
w tym: Kobiety	147	246
Mężczyźni	14	43
Małoletni do 13 roku życia	38	29
Małoletni od 13 do 18 lat	31	29
3. Sprawcy przemocy domowej (ogółem)	157	264
W tym: kobiety	7	15
Mężczyźni	150	249
Nieletni	0	0
Sprawcy przemocy domowej w rodzinie będący pod wpływem alkoholu	112	197
W tym: Kobiety	1	5
Mężczyźni	111	192
Nieletni	0	0

Na podstawie w/w danych zauważa się, że zjawisko przemocy w rodzinie w naszym powiecie ma tendencję rosnącą. W roku 2009 przeprowadzono 159 interwencji domowych w związku z procedurą Niebieska Karta, zaś w 2010 r. takich interwencji było 347. Wyraźna tendencja wzrostowa ma miejsce w przypadku liczby osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy – w 2009 r.

takich osób było 230, zaś w 2010 r. – 347. Wzrosła również liczba sprawców przemocy domowej, będących pod wpływem alkoholu – w 2009 r. było to 112 osób, zaś w 2010 r. już 197 osób.

Działania w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej

Interwencja kryzysowa jest formą specjalistycznej pomocy w nagłych stresowych zdarzeniach skierowana na wsparcie emocjonalne osoby, rodziny. W ramach funkcjonującego od 2007 r. przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce Punktu Interwencji Kryzysowej wszystkim osobom doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych oraz znajdujących się w sytuacjach kryzysu udzielane są nieodpłatne porady. W ramach poradnictwa specjalistycznego (w latach 2007 – 2010) udzielane były porady radcy prawnego, psychologiczne, socjalne. Prawnik udzielał porad i informacji m. in. z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, prawa cywilnego. Konsultacje psychologiczne, jak również pracownika socjalnego obejmują doradztwo,, wsparcie, poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. Odbywają się również sporadycznie spotkania indywidualne ze sprawcami przemocy.

W okresie od 2009-2010 roku z w/w porad skorzystało ponad 140 osób. W sytuacji gorącej przemocy, kiedy istnieje konieczność odseparowania ofiary od sprawcy tut. centrum współpracuje ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Kolnie.

Aby skutecznie zapobiegać przemocy i zwalczać jej negatywne skutki konieczne jest podjęcie szerokich działań wobec sprawców przemocy, uwzględniających bezpośrednio oddziaływanie korekcyjno - edukacyjne.

W 2007 roku realizowany był program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy. W programie uczestniczyło 10-ciu mężczyzn osadzonych w Areszcie Śledczym w Hajnówce,

Obecnie od czerwca 2011 r. trwają prace nad skompletowaniem kolejnej grupy osób, które nie radzą sobie z kontrolowaniem i opanowaniem własnych negatywnych emocji. Program ma charakter psychoedukacyjny, który polega na przekazaniu wiedzy na temat przemocy oraz korekcyjny, który polega na trenowaniu umiejętności zachowań nieagresywnych i asertywności.

Celami programu jest między innymi:

- redukcja zachowań agresywnych
- kształtowanie postawy partnerstwa oraz szacunku wobec drugiej osoby
- nauka nowych sposobów rozwiązywania problemów i konfliktów
- kształtowanie odpowiedzialności za popełnione czyny
- trening umiejętności społecznych
- kształtowanie odpowiedzialności za popełnione czyny realizowany jest program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy domowej.

Oferta skierowana na pracę ze sprawcą jest jednocześnie odpowiedzią na zapotrzebowanie ofiar, które oczekują zmiany zachowań sprawcy przemocy. Sprawca rzadko przyjmuje do świadomości istotę i konsekwencje swoich czynów.

Program może być realizowany przy ścisłej współpracy PCPR- u, Policji, Sądu i Prokuratury.

V. Cele programu

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem stojącym przed osobami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej jest zmiana postaw i świadomości społecznej w zakresie problemów osób krzywdzonych oraz zniesienie stereotypów utrudniających zapobieganie przeciwdziałania przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej.
2. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar przemocy.
3. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.
4. Poprawa skuteczności działań osób i służb zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

Obszary działań

Cele działań i przewidywane efekty realizacji odnoszą się do następujących obszarów:

1. profilaktyka - promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
2. edukacja - przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków, informowanie o możliwych formach pomocy;
3. wspieranie - przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u ofiar przemocy, uświadamianie praw i możliwości rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, prawną i socjalną oraz przeciwdziałanie izolacji rodzin dotkniętych przemocą.
4. interwencja - przerwanie przemocy, ochrona ofiar, izolacja i oddziaływanie na sprawców.

Odbiorcy programu:

1. Ofiary przemocy w rodzinie:
 - a) dzieci,
 - b) współmałżonkowie,
 - c) osoby niepełnosprawne,
 - d) osoby starsze.
2. Sprawcy przemocy w rodzinie.
3. Świadkowie przemocy.
4. Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Przeciwdziałanie pogłębiania się kryzysów i narastania problemów w rodzinach wymaga utworzenia profesjonalnego, sprawnie funkcjonującego systemu, który by w sposób kompleksowy

regulował stosowane procedury, formy i zakres wsparcia rodzin w sytuacjach kryzysowych. System wsparcia to ludzie i instytucje, które mogą służyć realną pomocą w zwykłych warunkach życia i w sytuacjach psychologicznego i psychospołecznego kryzysu.

Zasadniczym celem programu jest stworzenie w oparciu o istniejącą infrastrukturę systemu wspierania rodzin w sytuacjach kryzysowych. Istota funkcjonowania systemu polegać będzie na planowej współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami i placówkami, których pracownicy mogą zidentyfikować przemoc w rodzinie, potrafią podjąć interwencję i współdziałać w procesie pomocy ofierze i jej rodzinie. Podstawą sprawnie funkcjonującego w powiecie systemu przeciwdziałania przemocy, jest odpowiednio funkcjonująca infrastruktura socjalna oraz będąca w dyspozycji przygotowana specjalistyczna kadra. Bazą systemu wsparcia stanowią instytucje powołane do przychodzenia z pomocą tym którzy znajdują się w stanie szczególnego zagrożenia zdrowia i życia.

Nowoczesna profilaktyka opiera się na aktywnym udziale osób doświadczających przemocy w profesjonalnych programach. Programy takie powinny zakładać spotkania ze specjalistami mającymi doświadczenie w postępowaniu, w przypadku występowania przemocy. Obecnie oferowane programy dostarczają uczestnikom nie tylko wiedzy, ale również wyrabiają w nich pozytywne nawyki .

Ponadto bardzo ważne jest wypracowanie sprawnego systemu przekazu oraz możliwości korzystania z informacji o instytucjach i placówkach i innych miejscach, w których świadczona jest nieodpłatna pomoc rodzinom, małżeństwom, młodzieży i innym osobom potrzebującym wsparcia.

Interwencja w sprawach przemocy domowej jest trudnym zadaniem i wymaga współpracy wielu służb społecznych. Powstrzymanie sprawców przemocy domowej i pomaganie ofiarom musi być prowadzone na wiele sposobów. Oprócz interwencji policji, prokuratury i sądów osoba powinna mieć możliwość skorzystania z pomocy psychologiczno – terapeutycznej oraz prawnej. Pożądane byłoby zorganizować możliwość schronienia dla ofiar przemocy.

Zasoby instytucjonalne – instytucje mające kontakt z problematyką przemocową na terenie powiatu hajnowskiego:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce,
2. Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie każdej gminy,
3. Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce,
4. Prokuratura Rejonowa w Hajnówce,
5. Sąd Rejonowy - Wydział Rodzinny i Nieletnich w Bielsku Podlaskim,
6. Poradnia Odwykowa przy SP ZOZ w Hajnówce,
7. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w każdej gminie powiatu,
8. Placówki oświatowe,

9. Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Hajnówce,

10. Organizacje pozarządowe.

VI. Harmonogram działań Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015.

Cele do realizacji	Zadanie	Działanie	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
Cel I. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją własną oraz rówieśników	1. Prowadzenie zajęć Wychowawczych oraz zajęć informacyjno - edukacyjnych 2. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym 3. Opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. 4. utworzenie Punktu Interwencji Kryzysowej	- szkoły i placówki edukacyjne - świetlice i placówki wsparcia dziennego - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie - Poradnia Psychologiczno Pedagogiczne - Gminne komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Ośrodki Pomocy Społecznej - Organizacje pozarządowe , kościoły i związki wyznaniowe	2011-2015	Budżet samorządu powiatu - gminy oraz środki pochodzące z organizacji pozarządowych - w ramach projektów
Cel II. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie	1. Promowanie nieagresywnych zachowań w mediach (prasa, telewizja, radio)	1. Współpraca z mediami 2. Kampanie informacyjne 3. Promowanie zadań realizowanych w ramach Zespołów Interdyscyplinarnych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Interdyscyplinarne Zespoły ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Media	2011-2015	Bez nakładów

	<p>2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu</p>	<p>1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne,</p> <p>2. Praca socjalna</p> <p>3. Aktywizacja zawodowa</p> <p>4. Interwencja kryzysowa</p> <p>5. Grupy wsparcia</p> <p>6. Promocja i realizacja „Niebieskiej karty” i „Niebieskiej linii”</p>	<p>-Ośrodki Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Policja, sąd , prokuratura - Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR</p>	<p>201 1- 201 5</p>	<p>Bez nakładów</p>
	<p>3. Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę</p>	<p>1. Udzielanie i zapewnienie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania , pobytu lub rodziny</p> <p>2. Udzielanie i zapewnienie bezpiecznego schronienia rodzinom dotkniętym przemocą w mieszkaniu kryzysowym lub specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy</p> <p>3. Pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą</p> <p>4. Utworzenie grup wsparcia</p>	<p>- Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR - Ośrodki Pomocy Społecznej -Policja , Sąd , prokuratura - specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy</p>	<p>201 1- 201 5</p>	<p>Budżet Wojewody, samorządu - powiatu - gminy oraz środki pochodzące z organizacji pozarządowych</p>

Cel III. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie	1. Edukacja sprawców	1. Poradnictwo psychologiczne , pedagogiczne, rodzinne, socjalne 2. Terapia indywidualna i grupowa 3. Warsztaty korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy 4. Utworzenie punktu konsultacyjnego dla sprawców przemocy	Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Policja , sąd , prokuratura, areszt śledczy	201 1- 201 5	Środki własne Powiatu, środki z budżetu województwa
Cel IV . poprawa skuteczność i działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie zjawiska występowania przemocy w rodzinie.	1. Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się zawodowo lub społecznie przemocą w rodzinie	1. Poradnictwo specjalistyczne 2. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie 3. Stworzenie sprawnego systemu przepływu informacji oraz koordynacji służb	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Interdyscyplinarne zespoły przeciwdziałania przemocy w rodzinie - Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Policja - służba zdrowia	201 1- 201 6	Środki własne Powiatu , środki z budżetu Wojewody i Marszałka
	2. Zbieranie i analiza informacji dotyczących zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy	1. Prowadzenie rejestrów udzielanych porad i wsparcia dotyczących przemocy domowej	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	201 1- 201 5	Bez nakładów

VII. Ewaluacja programu

Monitoring programu będzie prowadzony corocznie, poprzez sprawdzanie skuteczności działań. W zależności od stopnia realizacji będzie podlegał korekcie, mającej na celu osiągnięcie celów założonych w programie.

Ewaluację programu prowadzić będzie PCPR przy wykorzystaniu informacji od pozostałych realizatorów programu. Informacje o realizacji programu będą składane Radzie Powiatu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności PCPR oraz oceny zasobów pomocy społecznej.

VIII. Zakończenie

Efekty realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Hajnowskim zależeć będą od stopnia współpracy wszystkich jednostek i instytucji, zaangażowania osób pracujących i realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także ich wrażliwości na problem krzywdzenia ofiar a w szczególności dzieci oraz wyczucia i uważności w trakcie podejmowanych interwencji.

Ponieważ przyczyn stosowania przemocy jest wiele, są różne i trudne do jednoznacznego zdefiniowania, dlatego też istotną rolę w przeciwdziałaniu będzie odgrywać działanie profilaktyczne i umiejętność ludzi zaangażowanych w rozpoznawanie i niwelowanie zagrożeń, zwłaszcza gdy ofiara przemocy jest dziecko. Będzie to miało duży wpływ na proces socjalizacji rodziny i niedopuszczania do zjawisk patologicznych u dzieci dotkniętych przemocą, jak naśladownictwo rodziców, przemoc rówieśnicza, agresywność i zachowania przestępcze.

Duże znaczenie w ograniczeniu i przeciwdziałaniu przemocy PCPR upatruje w efektach realizacji programu korekcyjno - edukacyjnego wobec sprawców przemocy domowej.

Ponadto ogromną rolę w wspieraniu rodziny dotkniętej przemocą upatruje się w działaniu zespołów interdyscyplinarnych, których członkowie działając w otoczeniu rodzin znających bardziej ich problemy, potrafią najlepiej i najtaniej zdiagnozować i zastosować najwłaściwsze i adekwatne do sytuacji rozwiązania.

Każdy człowiek, niezależnie od płci, wieku, stanu zdrowia, pochodzenia, wyznania, ma prawo do godnych warunków życia, poszanowania własnej osoby, indywidualności, do realizowania się w życiu osobistym, społecznym i zawodowym. Nie musimy być idealni, każdy ma prawo do błędów. W przypadku braku możliwości lub nieumiejętności rozwiązania problemu z wykorzystaniem potencjału własnego ma prawo zwrócić się o adekwatną pomoc.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mikołaj Michałuk